UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA GDAŃSKA

z dnia .... r.

w sprawie przyjęcia „Polityki rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2027-2031”

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 i 912) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Politykę rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2027-2031”, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Agnieszka Owczarczak

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miasta Gdańska
z dnia..... r.

Polityka rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2027-2031

Spis treści

I. Podstawy 2
1.1. Słownik pojęć 2
1.2. Zasady współpracy 3
1.3. Proces budowania Polityki 4
1.4. Badania 6
1.5. Okres obowiązywanie Polityki 6
1.6. Finansowanie Polityki 6
1.7. Wdrożenie Polityki 7
1.8. Spójność Polityki 7
II. Kierunki rozwoju współpracy 9
2.1. Wizja 9
2.2. Wartości strategiczne 9
2.3. Odbiorcy Polityki 11
2.4. Cele ogólne współpracy 11
2.5. Cele szczegółowe i działania 12
2.6. Struktura realizacyjna 21
III. Ocena, monitoring i ewaluacja 22
3.1. Udział organizacji w monitorowaniu i ewaluacji Polityki 23
3.2. Monitoring 24
3.3. Działania ewaluacyjne 25
3.4. Ramowy harmonogram monitoringu i ewaluacji Polityki 27
3.5. Odbiorcy działań ewaluacyjnych i upowszechnianie wyników 30
3.6. Aktualizacja Polityki w trakcie jej obowiązywania 30
3.7. Zarządzanie ryzykiem 31
Zakończenie 32

I. Podstawy

1.1. Słownik pojęć

Ilekroć w niniejszej „Polityce rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2027-2031" używa się poniższych pojęć, oznaczają one:

- ustawa - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- polityka - należy przez to rozumieć „Politykę rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2027-2031",
- program jednoroczny - należy przez to rozumieć uchwalany corocznie przez Radę Miasta Gdańska Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, określający w szczególności priorytetowe zadania publiczne, formy współpracy i wysokość środków przeznaczonych na ich realizację w danym roku,
- miasto - należy przez to rozumieć Miasto Gdańsk,
- Prezydent - należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Gdańska,
- organizacje - należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, prowadzące działalność na rzecz mieszkanek i mieszkańców Gdańska,
- sektor pozarządowy - należy przez to rozumieć ogół formalnych i nieformalnych organizacji społecznych, które są niezależne od władz publicznych i nie działają w celu osiągania zysku (nazywany także trzecim sektorem lub NGO od *non-governmental organization*),
- działanie - należy przez to rozumieć wyodrębniony w Polityce kierunek interwencji służący realizacji celu szczegółowego,
- zadanie publiczne - należy przez to rozumieć zadanie należące do sfery zadań publicznych określonej w ustawie, realizowane przez organizację we współpracy z Miastem,
- konkurs - należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego, przeprowadzany na zasadach określonych w ustawie,
- tryb pozakonkursowy - należy przez to rozumieć tryb zlecania organizacji realizacji zadania publicznego określony w art. 19a ustawy,
- umowa wieloletnia - należy przez to rozumieć umowę o wsparcie albo powierzenie realizacji zadania publicznego, której okres realizacji obejmuje więcej niż jeden rok budżetowy,
- komisja konkursowa - należy przez to rozumieć komisję powołaną do opiniowania ofert złożonych w otwartym konkursie ofert,
- wydział, biuro lub jednostka - należy przez to rozumieć właściwą merytorycznie komórkę organizacyjną Urzędu Miejskiego w Gdańsku albo jednostkę organizacyjną Miasta uczestniczącą w realizacji Polityki,
- GRDPP - należy przez to rozumieć Gdańską Radę Działalności Pożytku Publicznego, będącą organem konsultacyjnym i opiniodawczym działającym na zasadach określonych w ustawie,
- GROP - należy przez to rozumieć Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych, stanowiącą reprezentację gdańskich organizacji pozarządowych, wybieraną przez środowisko organizacji,
- odporność społeczna - należy przez to rozumieć zdolność mieszkanek i mieszkańców, społeczności lokalnych, organizacji oraz instytucji do przygotowywania się na sytuacje kryzysowe, reagowania na nie, ograniczania ich skutków oraz odbudowywania zasobów i relacji po ich wystąpieniu,
- deinstytucjonalizacja usług społecznych- należy przez to rozumieć proces rozwoju usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym i społecznościowym, umożliwiający osobom korzystanie ze wsparcia jak najbliżej miejsca zamieszkania oraz ograniczający potrzebę korzystania z opieki instytucjonalnej,

- potencjał rzeczniczy i strażniczy - należy przez to rozumieć zdolność organizacji do reprezentowania interesów społecznych, uczestniczenia w tworzeniu polityk publicznych, monitorowania działań instytucji publicznych i formułowania rekomendacji służących ochronie dobra wspólnego,
- dostępność - należy przez to rozumieć zapewnianie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości korzystania na zasadzie równości z innymi osobami z działań, informacji, usług, przestrzeni i infrastruktury objętych Polityką zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- ocena realizacji Polityki - należy przez to rozumieć okresowe określanie poziomu wykonania działań i zgodności realizacji Polityki z przyjętymi celami,
- monitoring - należy przez to rozumieć systematyczne gromadzenie i analizowanie danych dotyczących przebiegu realizacji działań,
- ewaluacja - należy przez to rozumieć systematyczną ocenę trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości Polityki, prowadzoną w celu formułowania wniosków oraz doskonalenia współpracy,
- rezultat - należy przez to rozumieć zmianę lub korzyść powstałą w wyniku realizacji działania, odnoszącą się do organizacji, systemu współpracy, mieszkanek i mieszkańców albo innych odbiorców Polityki,
- arkusz - należy przez to rozumieć „Arkusz monitoringu" stanowiący załącznik do Polityki, określający zakres, sposób i zasady monitorowania realizacji Polityki.

1.2. Zasady współpracy

Zasady współpracy Miasta z organizacjami są niezbędne, aby wspólnie i skutecznie realizować zadania publiczne, angażować mieszkańców w życie miasta oraz zapewnić przejrzyste, partnerskie i zgodne z prawem relacje między samorządem a organizacjami.

Współpraca Miasta z organizacjami odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności, równości szans, zrównoważonego rozwoju i elastyczności.

Zasada pomocniczości polega na wspieraniu aktywności obywateli i organizacji w rozwiązywaniu problemów społecznych na poziomie najbliższym mieszkańcom. Samorząd, respektując tę zasadę, wspiera lokalne inicjatywy oraz powierza realizację zadań publicznych podmiotom posiadającym wiedzę, doświadczenie i znajomość lokalnych potrzeb.

Zasada suwerenności polega na poszanowaniu niezależności i autonomii partnerów współpracy. Samorząd i organizacje zachowując własną tożsamość, kompetencje i sposób działania, współpracują na rzecz realizacji wspólnych celów publicznych w oparciu o wzajemny szacunek i odpowiedzialność.

Zasada partnerstwa oznacza równorzędny udział samorządu i organizacji w diagnozowaniu problemów, planowaniu i realizacji działań publicznych. Współpraca opiera się na dzieleniu zasobów, odpowiedzialności, kosztów i korzyści, a jej efektem jest synergia oraz wartość dodana dla społeczności lokalnej.

Zasada efektywności polega na osiąganiu trwałych i mierzalnych korzyści społecznych przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów. Obejmuje dążenie do wysokiej jakości i dostępności usług publicznych oraz rozwijanie potencjału partnerów współpracy w celu skutecznego odpowiadania na zmieniające się potrzeby mieszkańców.

Zasada uczciwej konkurencji zakłada zapewnienie wszystkim organizacjom równych warunków dostępu do współpracy z samorządem. Procedury wyboru realizatorów zadań publicznych powinny być przejrzyste, oparte na jasnych i niedyskryminujących kryteriach oraz gwarantować równy dostęp do informacji.

Zasada jawności oznacza, że współpraca opiera się na otwartym dostępie do informacji, przejrzystości procesów decyzyjnych oraz wzajemnym informowaniu się o planowanych działaniach i ich rezultatach. Partnerzy współpracy udostępniają sobie rzetelne i pełne informacje w zakresie niezbędnym do budowania zaufania oraz wysokiej jakości partnerstwa.

Zasada realizacji praw człowieka oznacza podejmowanie działań służących poszanowaniu godności, równości, praw i wolności wszystkich mieszkańców i mieszkanek. Współpraca samorządu i organizacji pozarządowych powinna wzmacniać ochronę praw człowieka oraz wspierać mieszkanki i mieszkańców w pełniejszym korzystaniu z praw i wolności.

Zasada zrównoważonego rozwoju oznacza wspólne dążenie samorządu i organizacji do prowadzenia działań uwzględniających aspekty społeczne, środowiskowe i ekonomiczne. Współpraca powinna służyć poprawie jakości życia mieszkańców i mieszkanek, przy jednoczesnym odpowiedzialnym gospodarowaniu zasobami oraz trosce o potrzeby przyszłych pokoleń.

Zasada elastyczności rozumiana jest jako zdolność do projektowania i wdrażania rozwiązań adekwatnych do zmieniających się warunków społecznych, gospodarczych i organizacyjnych. Obejmuje szybkie reagowanie na pojawiające się wyzwania, potrzeby mieszkańców oraz sytuacje kryzysowe, które wymagają nietypowych lub innowacyjnych działań. Zakłada otwartość na modyfikację przyjętych metod i narzędzi w zależności od aktualnego kontekstu.

Współpraca Miasta Gdańska z organizacjami opiera się na wyżej opisanym katalogu wspólnych zasad, które wyznaczają standard relacji między samorządem a organizacjami[1].

1.3. Proces budowania Polityki

W ramach przygotowań do prac merytorycznych nad Polityką, przeprowadzono analizę trzech badań dotyczących działalności organizacji w Gdańsku. Analiza koncentrująca się na identyfikacji potrzeb i wyzwań lokalnych organizacji pozwoliła na sformułowanie wniosków stanowiących podstawę określenia nowych celów współpracy oraz kierunków działań niezbędnych do ich realizacji. Zestawienie danych dodatkowo uzupełniono wnioskami z badania ogólnopolskiego.

Proces tworzenia dokumentu opierał się na bezpośredniej współpracy przedstawicieli i przedstawicielek Miasta Gdańska, Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych, Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, przedstawicieli organizacji oraz innych osób zainteresowanych działaniami społecznymi.

W maju 2026 roku zrealizowano cykl pięciu warsztatowych spotkań konsultacyjnych z organizacjami. Konsultacje dotyczyły kluczowych elementów Polityki, w tym wizji, celów oraz działań, które stanowią jej podstawę. W czasie warsztatów omawiane były także zagadnienia dotyczące realizacji programu jednorocznego. Zorganizowano także dodatkowe spotkanie uzupełniające dotyczące praw człowieka,

[1] *Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych. Wypracowanie i upowszechnienie standardów współpracy*, Departament Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2012

którego celem było przybliżenie, czym są prawa człowieka oraz wspólna praca nad narzędziami, które posłużą do lepszego włączenia podejścia praw człowieka do projektów finansowanych przez Miasto.

W pracach nad pierwszą wersją dokumentu uczestniczyło 57 osób działających w 43 organizacjach realizujących swoje działania w obszarach takich jak przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wsparcie dzieci i młodzieży, wolontariat, pomoc społeczna, edukacja i wychowanie, sport i rekreacja. W proces zaangażowało się również 21 urzędników reprezentujących m.in. Wydział Rozwoju Społecznego, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Edukacji oraz Wydział Ekologii i Energetyki.

Kolejnym etapem procesu było przeprowadzenie otwartych konsultacji projektu dokumentu. Treść dokumentu została udostępniona do publicznego zaopiniowania na stronie internetowej Miasta Gdańska www.gdansk.pl, a uwagi i propozycje zmian można było zgłaszać w terminie od 22 października do 5 listopada 2026 r. za pośrednictwem formularza on-line lub w formie papierowej. W wyznaczonym terminie wpłynęło 14 uwag zgłoszonych przez 3 wnioskodawców. Wszystkie uwagi zostały rozpatrzone, a 2 z nich częściowo uwzględniono wprowadzając zmiany w projekcie Polityki.

Projekt Polityki został także przekazany do zaopiniowania w kontekście spójności i komplementarności z dokumentami strategicznymi miasta: „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta" oraz „Gdańską Strategią Rozwiązania Problemów Społecznych do roku 2030".

Zastosowana formuła konsultacji pozwoliła poznać opinie zarówno organizacji pozarządowych, jak i wydziałów, komórek oraz jednostek organizacyjnych Miasta. W wyniku konsultacji rozszerzono zapisy dotyczące równości szans między innymi poprzez wprowadzenie zasady realizacji praw człowieka, która w szerszy sposób odnosi się do poszanowania godności, równości, praw i wolności wszystkich mieszkanek i mieszkańców oraz wzmacnia ochronę praw człowieka w realizacji współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Rozszerzono również zakres mechanizmów wsparcia organizacji pozarządowych zwiększających ich dostęp do środków zewnętrznych i realizację zadań publicznych, rezygnując z uszczegółowienia instrumentów wsparcia. Wskazano także potrzebę wyraźniejszego podkreślenia zgodności programu z obiema strategiami miejskimi, co znalazło odzwierciedlenie w rozszerzeniu zakresu celów i kierunków interwencji ujętych w dokumencie.

W toku konsultacji z wydziałami, komórkami i jednostkami, Biuro Prawne Urzędu Miejskiego w Gdańsku zarekomendowało zmienione roboczą nazwy dokumentu z „Wieloletniego programu rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2027-2031" na „Politykę rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2027-2031", a także uproszczono arkusz. Ponadto dokonano korekt redakcyjnych i językowych wybranych zapisów dokumentu w celu zwiększenia jego przejrzystości, spójności oraz czytelności.

Polityka jest rezultatem otwartej formuły przygotowywania dokumentu, wykorzystującej jako główne narzędzie dialog i konsultacje z gdańskimi organizacjami. Zawiera wspólnie wypracowane w czasie konsultacji zapisy, które mają decydujący wpływ na kierunki działań rozwojowych służących podnoszeniu jakości życia mieszkańców i mieszkanek Gdańska. Wartość wspólnie wypracowanego dokumentu jest cenniejsza, jeżeli odzwierciedla on potrzeby dotyczące współpracy wniesione przez wszystkie zainteresowane strony.

Polityka została przedstawiony do zaopiniowania Gdańskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego, która wydała w tej sprawie pozytywną opinię.

1.4. Badania

Przy opracowaniu Polityki wykorzystano wyniki trzech badań diagnostycznych dotyczących gdańskich organizacji:

- „Diagnoza gdańskich organizacji pozarządowych. Raport z badania kwestionariuszowego" (2025) przygotowana przez Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych,
- „Współpraca Miasta Gdańska z sektorem społecznym. Raport z badania" (2021) opracowana przez Pogotowie Facylitacyjne,
- „Raport z badania organizacji pozarządowych w Gdańsku" (2007) zrealizowany przez PBS DGA sp. z o.o. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

Badania te przedstawiają kierunek zmian zachodzących w sektorze oraz jego aktualną kondycję, uwzględniając między innymi zasoby i potencjał organizacji, bariery ich działalności, potrzeby rozwojowe, a także jakość współpracy z Miastem.

Uwzględniono również wyniki ogólnopolskiego badania „Kondycja organizacji pozarządowych 2024", zrealizowanego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor, które pozwoliły osadzić sytuację gdańskich organizacji w szerszym kontekście przemian i wyzwań dotyczących sektora pozarządowego w Polsce. Analizę uzupełniono dostępnymi materiałami własnymi, w szczególności wnioskami, uwagami i rekomendacjami zebranymi podczas spotkań warsztatowych oraz konsultacji prowadzonych z przedstawicielkami i przedstawicielami gdańskich organizacji.

1.5. Okres obowiązywanie Polityki

Polityka obowiązuje od 1 stycznia 2027 roku do dnia 31 grudnia 2031 roku i wyznacza kierunki rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami w perspektywie pięcioletniej. W przyjętym okresie realizowane będą cele oraz działania określone w Polityce.

Długofalowy charakter Polityki ma sprzyjać stabilnemu planowaniu działań, budowaniu trwałych partnerstw oraz wzmacnianiu potencjału gdańskich organizacji.

Po zakończeniu okresu obowiązywania Polityki jej realizacja zostanie poddana ocenie, a wnioski i rekomendacje będą wykorzystane przy opracowaniu kolejnej polityki wieloletniej.

1.6. Finansowanie Polityki

Realizacja Polityki finansowana jest ze środków budżetu Miasta Gdańska oraz innych środków pozyskanych na realizację zadań objętych Polityką.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań przewidzianych w Polityce określana jest corocznie w Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami oraz w uchwale budżetowej Miasta Gdańska.

Polityka nie określa wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych działań. Ich zakres, priorytety realizacyjne oraz sposób finansowania są ustalane z uwzględnieniem aktualnych możliwości finansowych Miasta, wyników monitoringu i ewaluacji Polityki oraz potrzeb organizacji.

1.7. Wdrożenie Polityki

Polityka ma charakter strategiczny i wyznacza kierunki rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi do roku 2031.

Podstawowym narzędziem wdrażania Polityki jest jednoroczny Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami, który określa zadania, działania oraz środki finansowe planowane do realizacji w danym roku budżetowym.

Przy opracowywaniu programów jednorocznych uwzględnia się cele, działania i ich rezultaty opracowane w ramach Polityki oraz rekomendacje wynikające z monitoringu i ewaluacji Polityki.

Koordynację procesu wdrażania Polityki prowadzi Prezydent Miasta Gdańska poprzez komórkę organizacyjną Urzędu Miejskiego w Gdańsku właściwą do spraw współpracy z organizacjami, we współpracy z właściwymi merytorycznie wydziałami, biurami i jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz przedstawicielami organizacji.

Realizacja Polityki opiera się na zasadzie współodpowiedzialności Miasta i organizacji za rozwój współpracy oraz osiąganie zakładanych rezultatów i zmian społecznych.

1.8. Spójność Polityki

Założenia Polityki wpisują się w następujące cele, priorytety i kierunki interwencji określone w dokumencie „Gdańsk Programy Rozwoju 2030", wdrażającym działania określone w dokumencie strategicznym „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta".

Cele szczegółowe Programu Rozwoju Wspólne Miasto i Programu Rozwoju Dostępne Miasto:

II.5. Budowanie wspólnot lokalnych i rozwój aktywności obywatelskiej

III.7. Cyfrowa gmina i smart city

Priorytet celów:

II.5.1. Rozwój aktywności i współpracy mieszkanek i mieszkańców

II.5.3. Wzmocnienie trwałości i niezależności organizacji społecznych

II.5.4. Rozwój demokracji lokalnej

III.7.1. Wdrażanie cyfrowych usług dla mieszkańców

III.7.2. Cyfrowa transformacja procedur urzędowych

Kierunki interwencji:

II.5.1.2. Rozwój narzędzi wspierających aktywność mieszkańców w oparciu o współdziałanie

II.5.1.3. Tworzenie możliwości współzarządzania zasobami lokalnymi i praktykowania współpracy

II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych

II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami

II.5.3.3. Wykorzystanie potencjału rzeczniczego i strażniczego organizacji społecznych

II.5.4.1. Kształtowanie postaw, świadomości, wiedzy i kompetencji mieszkanek i mieszkańców w zakresie dobra wspólnego i demokracji

II.5.4.3. Rozwój i wdrażanie procesów partycypacyjnych, w tym współtworzenie narzędzi

wspierających ich prowadzenie

III.7.1.4. Popularyzacja korzystania z cyfrowych usług publicznych

III.7.2.1. Cyfryzacja i automatyzacja obiegu informacji, obiegu dokumentów oraz czynności urzędowych w Gminie Miasta Gdańska

Założenia wynikające z dokumentu „Gdańsk Programy Rozwoju 2030" stanowią punkt odniesienia dla planowania i realizacji wszystkich działań Polityki. Przy wdrażaniu poszczególnych działań uwzględniane są w szczególności kierunki dotyczące wzmacniania trwałości organizacji społecznych, rozwijania współpracy z organizacjami oraz wykorzystywania ich potencjału rzeczniczego i strażniczego. Zgodność działań z dokumentami strategicznymi Miasta podlega bieżącej analizie w procesach monitoringu i ewaluacji wdrażania Polityki.

Polityka pozostaje w wysokim stopniu zgodna także założeniami "Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030". Dokument wzmacnia rolę organizacji pozarządowych jako partnerów Miasta w realizacji polityki społecznej oraz tworzy mechanizmy wspierające działania wpisujące się w strategiczne kierunki rozwoju usług społecznych, aktywności obywatelskiej, wolontariatu, odporności społecznej, integracji społecznej oraz partnerstw międzysektorowych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkanek i mieszkańców Gdańska.

Cele i działania polityki wpisują się we wszystkie kierunki „Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030", tj.:

Kierunek 1: Budowanie mechanizmów rozwiązywania nowych wyzwań

Kierunek 2: Wzmacnianie i rozwój partycypacji społecznej

Kierunek 3: Rozwój partnerstwa i solidarności na co dzień

Kierunek 4: Subsydiarność

Kierunek 5: Sprawny i efektywny system zarządzania polityką społeczną

Kierunek 6: Deinstytucjonalizacja

Kierunek 7: Zwiększanie dostępności do usług społecznych

Tym samym polityka nie tylko wzmacnia potencjał organizacji pozarządowych, ale również przyczynia się do zwiększanie spójności społecznej i jakości wsparcia osób z trudnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Polityka została przekazana do zaopiniowania w kontekście spójności i komplementarności Polityki z dokumentami strategicznymi:

- „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta" - opinia była pozytywna;
- „Gdańska Strategia Rozwiązania Problemów Społecznych do roku 2030" – opinia była pozytywna.

II. Kierunki rozwoju współpracy

Kierunki rozwoju współpracy wyznaczają długofalowy sposób budowania relacji między Miastem a organizacjami do 2031 roku. Zostały określone na podstawie analizy potrzeb i wyzwań zgłaszanych przez organizacje w analizowanych badaniach oraz wniosków wypracowanych podczas spotkań i konsultacji.

Łączą one przyjętą wizję i wartości strategiczne z celami szczegółowymi oraz działaniami służącymi tworzeniu stabilnego, otwartego i solidarnego partnerstwa Miasta z organizacjami.

Ich realizacja ma wzmacniać potencjał organizacji, rozwijać dialog i współodpowiedzialność, podnosić jakość współpracy oraz zwiększać zdolność partnerów do skutecznego odpowiadania na potrzeby mieszkanek i mieszkańców, a także na zmieniające się wyzwania społeczne.

2.1. Wizja

Wypracowaną wspólnie z organizacjami podczas cyklu konsultacji wizją współpracy Miasta z organizacjami jest **tworzenie uczącego się, otwartego i solidarnego partnerstwa, które przez dialog i współodpowiedzialność odpowiada na współczesne wyzwania, zapewniając trwałe i realne zmiany dla mieszkańców i mieszkanek Gdańska.**

Ważnym elementem realizacji wizji jest współpraca Miasta z organizacjami skupiona w szczególności na takich obszarach jak prawa człowieka, integracja, odporność społeczna, deinstytucjonalizacja usług społecznych oraz zdrowie publiczne.

Działające w Gdańsku organizacje są w tej wizji współtwórczyniami Miasta i polityk publicznych, partnerami w realizacji działań i usług dla mieszkańców, motorem aktywności obywatelskiej i integracji społecznej, źródłem innowacji i odpowiedzi na potrzeby mieszkańców, platformą współpracy i wymiany doświadczeń oraz fundamentem społeczeństwa obywatelskiego.

Wspólnie wypracowana wizja jest komplementarna z wizją Gdańska, jako miasta skupiającego i przyciągającego to, co najcenniejsze - ludzi dumnych z dziedzictwa, otwartych, kreatywnych, rozwijających się i wspólnie kształtujących przyszłość[2].

2.2. Wartości strategiczne

Analiza wniosków płynących z konsultacji prowadzonych na etapie opracowywania Polityki pozwoliła zidentyfikować wartości i kierunki rozwoju współpracy, które są wspólnie uznawane za istotne przez gdańskie organizacje oraz mieszkanki i mieszkańców miasta

Podstawy dalszego rozwoju współpracy Miasta z organizacjami zaczęły grupować się wokół najważniejszych wartości: stabilność i długofalowość działań, partnerstwo i współdecydowanie, transparentność i budowanie zaufania, dostępność zasobów i równość szans, współpraca i sieciowanie,

[2] *Gdańsk 2030 Plus. Strategia Rozwoju Miasta*, Urząd Miejski w Gdańsku, Gdańsk 2022, s. 71

profesjonalizacja i rozwój kompetencji, partycypacja obywatelska i aktywność społeczna, efektywność i odpowiedzialność publiczna, dostęp do wiedzy i komunikacji, zaufanie, dialog i kultura współpracy.

Stabilność i długofalowość działań to silny nacisk na wieloletnie finansowanie, ciągłość projektów i planowanie długoterminowe. Przekłada się to na większą skuteczność działań społecznych i poczucie bezpieczeństwa organizacji w realizowaniu działań na rzecz mieszkańców i mieszkanek.

Partnerstwo i współdecydowanie opierają się na traktowaniu organizacji jako równorzędnego partnera, współzarządzającego środkami i angażującego się w polityki publiczne. Wpływa to na wzmacnianie realnego wpływu organizacji na decyzje publiczne.

Transparentność i budowanie zaufania określane są przez jasny dostęp do informacji, co sprzyja budowaniu zaufania między administracją a sektorem społecznym.

Dostępność zasobów i równości szans, przez zapewnienie organizacjom dostępu do finansów, lokali i innej infrastruktury, informacji i narzędzi. Ma to wpływ na redukowanie barier wejścia dla nowych i mniejszych organizacji, nie pomijając przy tym potrzeb organizacji o długim stażu i wysokim zaawansowaniu w działaniach. Otwartość w tym obszarze to ważna cecha wpływająca na kreatywność, innowacyjność, gotowość do wdrażania nowych rozwiązań oraz stawiania czoła nie zawsze przewidywalnym wyzwaniom.

Współpraca i sieciowanie to silne wsparcie dla relacji międzyorganizacyjnych, partnerstw międzysektorowych oraz wymiany zasobów. Ta wartość skupia się na budowaniu środowiska współdziałania zamiast konkurencji. To współpraca tworzy wspólnotę, jej tożsamość i wewnętrzną solidarność, jest niezbędnym warunkiem społecznej aktywizacji i włączania każdego kto może zadziałać i mieć udział w procesie polepszania jakości życia mieszkańców i mieszkanek.

Profesjonalizacja i rozwój kompetencji to stałe wzmocnienie kompetencji organizacji, w obszarze takim jak liderstwo, diagnoza, komunikacja i zarządzanie. Wpływa to na rozwój jakości usług społecznych oferowanych mieszkańcom.

Partycypacja obywatelska i aktywność społeczna, to wspieranie zaangażowania mieszkańców, wolontariatu i inicjatyw oddolnych. Organizacje są fundamentem obywatelskości i aktywnego społeczeństwa.

Efektywność i odpowiedzialność publiczna, to kładzenie nacisku na monitorowanie, ewaluacje i realne efekty działań społecznych. Gwarantuje to lepsze wykorzystanie środków publicznych i uczenie się na doświadczeniach.

Zaufanie, dialog i kultura współpracy to rozwijanie mechanizmów dialogu, mediacji i budowania relacji opartych na zaufaniu. Stanowi to podstawę integracji, trwałej współpracy i odporności społecznej Miasta.

Te wartości mają wpływ na długofalowy rozwój i pokazują model miasta, w którym organizacje nie są tylko wykonawcami zadań, ale są także współtwórcami polityk publicznych i życia społecznego. Na ich bazie należy budować przemyślaną przyszłość współpracy Miasta z organizacjami. Ma to nieocenione znaczenie, szczególnie w trudno przewidywalnej przyszłości, zmieniających się warunków oraz silnej potrzeby budowania odpornej na kryzysy społeczności. Dzięki temu mogą wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców i mieszkanek oraz wzmocnienie odporności społecznej.

Mieszkańcy są podmiotem integrującym wszystkie sfery działań strategicznych podejmowanych przez Gdańsk. Działania Polityki opierają się na komplementarnym założeniu. Organizacje są filarem społeczeństwa obywatelskiego i bezpośrednio kształtują jakość życia mieszkańców i mieszkanek.

2.3. Odbiorcy Polityki

Polityka skierowana jest do organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego na rzecz mieszkanek i mieszkańców Gdańska, a także do osób zaangażowanych w ich działalność, w szczególności członków, liderek i liderów, pracowników oraz wolontariuszy. Obejmuje również podmioty uczestniczące w rozwoju współpracy międzysektorowej.

Bezpośrednimi adresatami Polityki są wszystkie organizacje działające w Gdańsku oraz osoby związane z ich funkcjonowaniem.

Pośrednimi odbiorcami Polityki są mieszkanki i mieszkańcy Gdańska, w tym osoby i grupy o szczególnych potrzebach, korzystający z działań społecznych, kulturalnych, sportowych, edukacyjnych i obywatelskich realizowanych przez organizacje, niezależnie od wieku, płci, wykształcenia, orientacji psychoseksualnej, stanu zdrowia, statusu społecznego i ekonomicznego, wyznania czy pochodzenia etnicznego.

Ostatecznie Polityka służy wszystkim osobom, dla których rozwój gdańskiego sektora społecznego i społeczeństwa obywatelskiego jest ważny.

2.4. Cele ogólne współpracy

Działania mające na celu planowanie wieloletniego rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami wynikają przede wszystkim z oczekiwań organizacji przedstawionych w trakcie konsultacji i zaadresowanych bezpośrednio w dokumentach diagnozujących sytuację sektora pozarządowego, ale również z uwarunkowań i trendów rozwojowych we współpracy sektora publicznego z sektorem społecznym.

Aby w pełni wykorzystać potencjał współpracy Miasta z organizacjami, określono 4 główne cele Polityki:

Cel 1: Zwiększenie odporności organizacji pozarządowych na wyzwania rozwojowe oraz ich zdolności do realizacji zadań publicznych poprzez tworzenie warunków sprzyjających stabilności, jakości i ciągłości działania

Cel 2: Usprawnienie procesów zlecania, realizacji i rozliczania zadań publicznych przez organizacje pozarządowe

Cel 3: Wzmocnienie społecznego znaczenia działalności organizacji pozarządowych oraz aktywności obywatelskiej

Cel 4: Rozwój współpracy, sieci i partnerstw w środowisku organizacji pozarządowych oraz pomiędzy sektorem społecznym, publicznym i gospodarczym

Wokół tych celów skupiają się najważniejsze działania Miasta podejmowane we współpracy z organizacjami.

Do zdefiniowanych wyżej celów głównych, przyporządkowane zostały kierunki, cele szczegółowe oraz działania do podjęcia w perspektywie do 2031 roku.

Określone kierunki rozwoju współpracy uszczegóławiają sposób osiągnięcia wartości strategicznych. Nie wskazują jednak konkretnych zadań ani projektów do realizacji, rozstrzygnięcia w tym zakresie znajdują się w rocznym dokumencie programowym.

2.5. Cele szczegółowe i działania

Działania określone w Polityce stanowią operacyjne rozwinięcie przyjętych celów współpracy i odpowiadają na potrzeby oraz wyzwania rozpoznane w analizie gdańskiego sektora pozarządowego. Wyznaczają zakres długofalowych zmian planowanych do 2031 roku.

Za koordynację procesu oraz przygotowanie propozycji priorytetów odpowiada komórka organizacyjna właściwa do spraw współpracy z organizacjami, we współpracy z właściwymi wydziałami, biurami, jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz przedstawicielami organizacji.

Postęp realizacji Polityki będzie oceniany na podstawie analizy rezultatów działań oraz rekomendacji wynikających z monitoringu i ewaluacji, a ich wyniki będą wykorzystywane do określania priorytetów i zakresu działań w kolejnych programach jednorocznych.

Cel 1. Zwiększenie odporności organizacji pozarządowych na wyzwania rozwojowe oraz ich zdolności do realizacji zadań publicznych poprzez tworzenie warunków sprzyjających stabilności, jakości i ciągłości działania

Kierunek: stabilność i rozwój organizacji

Rezultat: organizacje pozarządowe funkcjonują w bardziej stabilnych warunkach organizacyjnych i finansowych umożliwiających długofalowe planowanie rozwoju

Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:

II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych

II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami

Gdański sektor pozarządowy jest aktywny i różnorodny, jednak zdolność organizacji do długofalowego realizowania działań na rzecz mieszkanek i mieszkańców zależy w dużej mierze od stabilności finansowania, jakości procedur współpracy, potencjału kadrowego oraz dostępu do odpowiedniej infrastruktury. Problemy finansowe wskazuje 55,4% badanych organizacji, brak stabilności działania 37,7%, a jedynie 55% organizacji rezerwami finansowymi, co ogranicza możliwości planowania[3].

Krótkoterminowy i projektowy charakter finansowania oraz niewystarczające uwzględnianie kosztów stałych utrudniają zachowanie ciągłości usług, utrzymanie zespołów i podejmowanie zobowiązań wykraczających poza okres realizacji pojedynczego projektu, 87,6% organizacji wskazuje potrzebę

[3] Stachura K., Dietrich M., Witecka-Wiese M., Kruszewska L., *Diagnoza gdańskich organizacji pozarządowych. Raport z badania kwestionariuszowego*, Fundacja Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych, Gdańsk 2025, s. 57, 64.

wprowadzenia stabilnych, wieloletnich źródeł finansowania, a 55,4% jako najważniejszą barierę funkcjonowania wskazuje problemy finansowe[4].

Zwiększenia wymaga zatem udział zadań realizowanych w formule wieloletniej, przy jednoczesnym doskonaleniu zasad ich planowania, finansowania, monitorowania i oceny, tak aby formuła ta zapewniała rzeczywistą ciągłość i przewidywalność współpracy.

Stabilność organizacji ograniczają trudności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i wkładów własnych oraz niewystarczająca dywersyfikacja przychodów, mimo że 60,8% badanych podmiotów prowadzi działania fundraisingowe, a 72,6% wskazuje potrzebę rozwijania kompetencji w tym zakresie. Wymaga to systematycznego diagnozowania potrzeb sektora oraz rozwijania mechanizmów finansowania, a także kompetencji dotyczących fundraisingu, ekonomizacji działalności i współpracy z biznesem. Trwałości sektora zagrażają także przeciążenie osób zarządzających, brak wystarczającego wsparcia zespołów oraz trudności związane z przygotowaniem nowych liderów i planowaniem sukcesji, co uzasadnia rozwijanie programów przywódczych, mentoringowych i międzypokoleniowych[5].

Ważnym ograniczeniem są również problemy infrastrukturalne, których doświadcza 56,9% badanych organizacji, przede wszystkim z powodu braku odpowiedniej przestrzeni i wysokich kosztów jej utrzymania. Poprawa warunków funkcjonowania organizacji wymaga więc stworzenia przejrzystego systemu informacji i wsparcia w pozyskiwaniu miejskich lokali, prowadzenia dostępnej ewidencji zasobów oraz wdrożenia mechanizmów modernizacji lokali, w tym zwiększania ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami[6].

Cel szczegółowy 1.1. Rozwijanie wieloletnich form współpracy z organizacjami pozarządowymi

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe realizują zadania publiczne w bardziej stabilnych i przewidywalnych warunkach finansowania i współpracy z Miastem

Działanie 1.1.1. Prowadzenie we współpracy z organizacjami pozarządowymi i Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego stałej analizy zadań publicznych pod kątem możliwości ich realizacji w formule wieloletniej oraz wdrażanie rozwiązań zwiększających ich stabilność finansową i organizacyjną

Działanie 1.1.2. Doskonalenie zasad planowania, finansowania, realizacji i ewaluacji zadań wieloletnich

Cel szczegółowy 1.2. Wypracowanie mechanizmów wspierających organizacje pozarządowe w korzystaniu z różnorodnych form i źródeł finansowania oraz w ekonomizacji działalności

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe korzystają ze zróżnicowanych źródeł finansowania zwiększających ich stabilność finansową

Działanie 1.2.1. Opracowanie, wdrażanie i rozwijanie mechanizmów wsparcia dla organizacji pozarządowych zwiększających ich dostęp do środków zewnętrznych i realizacji zadań publicznych

[4] Tamże, s. 68-72

[5] Tamże, s. 50-56

[6] Tamże, s. 58

Działanie 1.2.2. Wspieranie rozwoju kompetencji organizacji pozarządowych w zakresie korzystania z różnych form i źródeł finansowania swojej działalności oraz rozwijanie współpracy z sektorem prywatnym

Działanie 1.2.3. Wspieranie ekonomizacji działalności organizacji pozarządowych w tym poprzez wspieranie działalności odpłatnej i gospodarczej

Cel szczegółowy 1.3. Wspieranie organizacji pozarządowych w zapewnianiu trwałości i ciągłości zarządzania oraz przywództwa

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe są lepiej przygotowane do zapewnienia ciągłości przywództwa i zarządzania

Działanie 1.3.1. Diagnozowanie potrzeb oraz rozwijanie działań wspierających organizacje pozarządowe w zakresie przywództwa, przygotowania nowych liderów i planowania procesów sukcesyjnych

Cel szczegółowy 1.4. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie wzmacniania potencjału lokalowego, technicznego i organizacyjnego oraz podnoszenia jakości infrastruktury udostępnianej organizacjom pozarządowym

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe pozyskują wsparcie w zakresie modernizacji infrastruktury

Działanie 1.4.1. Opracowanie i wdrożenie mechanizmów wsparcia i modernizacji zasobu lokalowego uwzględniającego zwiększanie dostępności infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami wykorzystywanej przez organizacje pozarządowe

Działanie 1.4.2. Diagnozowanie, opracowywanie, wdrażanie i rozwijanie mechanizmów wsparcia organizacyjnego, instytucjonalnego i infrastrukturalnego organizacji pozarządowych uwzględniającego zwiększanie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Cel szczegółowy 1.5. Rozwijanie systemu informacji o dostępnych formach wsparcia infrastrukturalnego

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe mają dostęp do rzetelnych i spójnych informacji dotyczących wsparcia infrastrukturalnego

Działanie 1.5.1. Upowszechnianie spójnych i aktualnych informacji dotyczących pozyskiwania i korzystania z lokali użytkowych z zasobu miejskiego dla organizacji pozarządowych

Działanie 1.5.2. Opublikowanie i aktualizowanie ewidencji lokali i innych zasobów infrastrukturalnych udostępnionych organizacjom pozarządowym

Cel szczegółowy 1.6. Podnoszenie kompetencji kadry zarządzającej, pracowników, członków i wolontariuszy organizacji pozarządowych w zakresie niezbędnym do stabilnego zarządzania, pozyskiwania środków, realizacji zadań publicznych i rozwoju organizacji

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe korzystają ze wsparcia odpowiadającego na ich zdiagnozowane potrzeby

Działanie 1.6.1. Diagnozowanie potrzeb i potencjału organizacji pozarządowych i zapewnianie kompleksowego wsparcia w oparciu o rezultaty diagnoz

Działanie 1.6.2. Wspieranie nowych lub mniej doświadczonych organizacji pozarządowych poprzez działania mentoringowe, partnerskie, sieciujące i edukacyjne oraz identyfikowanie oraz wspieranie organizacji mogących pełnić funkcje mentorskie i eksperckie dla innych organizacji

Cel 2. Usprawnienie procesów zlecania, realizacji i rozliczania zadań publicznych przez organizacje pozarządowe

Kierunek: przyjazny, uczący się ekosystem realizacji zadań publicznych

Rezultat: organizacje pozarządowe realizują zadania publiczne w przyjaznym systemie współpracy

Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:

II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych

II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami

Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Dostępne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:

III.7.1.4. Popularyzacja korzystania z cyfrowych usług publicznych

III.7.2.1. Cyfryzacja i automatyzacja obiegu informacji, obiegu dokumentów oraz czynności urzędowych w Gminie Miasta Gdańska

Współpraca finansowa jest podstawowym wymiarem relacji organizacji z administracją publiczną, jednak jej obsługa wymaga dalszej standaryzacji, pełnej cyfryzacji oraz ograniczenia papierowego obiegu dokumentów[7].

Zróżnicowane procedury stosowane przez komórki organizacyjne Miasta i trudność rozliczeń zwiększają obciążenia administracyjne organizacji, dlatego wdrożeniu elektronicznego systemu powinny towarzyszyć działania informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe dla jego użytkowników. System ten wymaga stałego

[7] Tamże, s. 71

monitorowania i rozwijania na podstawie doświadczeń organizacji oraz pracowników Urzędu, tak aby był dostępny również dla podmiotów małych, młodych i dysponujących mniejszymi zasobami cyfrowymi oraz administracyjnymi.

Proces oceny ofert także nie jest postrzegany jako wystarczająco czytelny i spójny - w badaniu z 2021 roku tylko połowa organizacji uznała zasady oceny za przejrzyste, a 59% wskazało, że nie otrzymuje dedykowanej informacji zwrotnej po zakończeniu oceny. Uzasadnia to potrzebę uwspólniania dokumentacji konkursowej we wszystkich komórkach miejskich oraz zapewnienia członkom komisji konkursowych reprezentującym Miasto i sektor pozarządowy jednolitych materiałów informacyjnych i standardów pracy[8].

Cel szczegółowy 2.1. Doskonalenie procesów przygotowywania oraz składania ofert, zawierania umów, realizacji zadań publicznych i rozliczania dotacji

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe sprawniej realizują procedury związane z udziałem w otwartych konkursach ofert

Działanie 2.1.1. Wdrażanie i rozwój w pełni elektronicznego systemu obsługi otwartych konkursów ofert oraz trybu pozakonkursowego, obejmującego standaryzację procesów konkursowych oraz ograniczenie obiegu dokumentów papierowych

Działanie 2.1.2. Działania informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe dotyczące wdrażania elektronicznego systemu obsługi konkursów ofert i trybu pozakonkursowego oraz stosowania jednolitych procedur

Cel szczegółowy 2.2. Zwiększanie jakości, przejrzystości, czytelności i spójności zasad oceny ofert oraz wyboru realizatorów zadań publicznych

Rezultat / zmiana: członkowie komisji konkursowych są lepiej przygotowani do procesu oceny ofert i wyboru realizatorów zadań publicznych

Działanie 2.2.1. Wspieranie sekretariatu GROP w zakresie współpracy z członkami komisji konkursowych oraz przygotowania i wdrażania materiałów informacyjnych dla członków komisji konkursowych reprezentujących organizacje pozarządowe

Działanie 2.2.2. Uspójnianie dokumentacji dotyczącej sposobu oceny ofert i pracy komisji konkursowych we wszystkich komórkach organizacyjnych Miasta ogłaszających konkursy dla organizacji pozarządowych

Cel szczegółowy 2.3. Rozwijanie skutecznego systemu komunikacji i wymiany informacji pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi na wszystkich etapach realizacji zadań publicznych

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe mają łatwy dostęp do spójnych i użytecznych informacji dotyczących realizacji zadań

[8] Urbanik A., Wilk W., Współpraca Miasta Gdańska z sektorem społecznym. Raport z badania, s. 36

Działanie 2.3.1. Wypracowanie i upowszechnianie zasad komunikacji oraz wzmacnianie spójności i działań komórek organizacyjnych Miasta współpracujących z organizacjami pozarządowymi

Działanie 2.3.2. Usprawnianie komunikacji i wymiany informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Miasta współpracującymi z organizacjami pozarządowymi

Działanie 2.3.3. Podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie współpracy, komunikacji i działalności organizacji pozarządowych poprzez działania szkoleniowe, edukacyjne oraz wymianę dobrych praktyk

Cel 3. Wzmocnienie społecznego znaczenia działalności organizacji pozarządowych oraz aktywności obywatelskiej

Kierunek: widoczność i społeczne znaczenie organizacji pozarządowych

Rezultat: wzrasta społeczne znaczenie oraz rozpoznawalność działalności organizacji pozarządowych

Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:

II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych

II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami

II.5.1.2. Rozwój narzędzi wspierających aktywność mieszkańców w oparciu o współdziałanie

II.5.4.1. Kształtowanie postaw, świadomości, wiedzy i kompetencji mieszkanek i mieszkańców w zakresie dobra wspólnego i demokracji

Organizacje mają jednocześnie zróżnicowane możliwości docierania z informacją o swojej działalności do mieszkańców i wykazują potrzebę rozwijania kompetencji w zakresie komunikacji i promocji działań. Ograniczone zasoby kadrowe i finansowe, zwłaszcza w małych i młodych organizacjach, utrudniają systematyczne prezentowanie oferty, rezultatów działań i ich znaczenia dla lokalnych społeczności. Mimo że organizacje działają blisko mieszkanek i mieszkańców oraz pełnią funkcję łącznika między społecznością a administracją, społeczna wiedza o ich roli, ofercie i wpływie na jakość życia w mieście pozostaje niewystarczająca. Potrzebne jest zatem rozwijanie miejskich kanałów wymiany informacji, wzmacnianie kompetencji promocyjnych organizacji oraz tworzenie narzędzi umożliwiających im dzielenie się materiałami, wiedzą, doświadczeniami i dobrymi praktykami. Zwiększenie widoczności efektów współpracy wymaga również spójnych zasad informowania i oznaczania zadań realizowanych ze środków Miasta oraz szerszej promocji organizacji, Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych i Gdańskich Nagród Społecznych jako narzędzi dialogu, reprezentacji sektora i edukacji obywatelskiej.

Zdolność organizacji do realizacji zadań publicznych ograniczają również bariery infrastrukturalne i organizacyjne - problemy lokalowe wskazuje 36,9% badanych, a trudności związane z brakiem kadr

lub wolontariuszy 30% - co uzasadnia diagnozowanie potrzeb oraz rozwój wsparcia instytucjonalnego i infrastrukturalnego[9].

Jednocześnie potencjał rzeczniczy sektora nie jest w pełni wykorzystywany: działania rzecznicze prowadzi 43,1% organizacji, a udział młodych i małych podmiotów w dialogu z Miastem pozostaje mniejszy niż udział organizacji dużych i doświadczonych[10].

Rozwój jakości współpracy wymaga zatem szerszego udziału organizacji w tworzeniu polityk publicznych oraz wdrożenia dostępnych narzędzi dialogu, mediacji i rozwiązywania sytuacji trudnych zarówno wewnątrz sektora pozarządowego, jak i w relacjach międzysektorowych

Cel szczegółowy 3.1. Zwiększanie widoczności organizacji pozarządowych, ich działalności i osiąganych efektów społecznych poprzez rozwój spójnego systemu informacji i promocji

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe skuteczniej docierają z informacją o swojej działalności do odbiorców

Działanie 3.1.1. Rozwijanie kompetencji organizacji pozarządowych w zakresie komunikacji, promocji oraz prezentowania efektów realizowanych działań poprzez narzędzia informacyjne, działania edukacyjne i upowszechnianie dobrych praktyk

Cel szczegółowy 3.2. Rozwijanie dostępnego, skutecznego i odpowiadającego na potrzeby organizacji pozarządowych oraz wolontariuszek i wolontariuszy systemu wsparcia wolontariatu

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe skuteczniej angażują wolontariuszy dzięki rozwojowi systemu wsparcia wolontariatu

Działanie 3.2.1. Identyfikowanie priorytetowych obszarów rozwoju wolontariatu odpowiadających na aktualne potrzeby organizacji pozarządowych oraz wolontariuszy i wolontariuszek, a także rozwijanie skutecznych narzędzi wspierania wolontariuszy i wolontariuszek oraz organizacji pozarządowych współpracujących z wolontariuszami i wolontariuszkami

Cel szczegółowy 3.3. Zwiększanie rozpoznawalności i społecznego znaczenia organizacji pozarządowych oraz ich wkładu w rozwój miasta i wspólnot lokalnych

Rezultat / zmiana: mieszkańcy częściej dostrzegają działalność organizacji pozarządowych

[9] Stachura K., Dietrich M., Witecka-Wiese M., Kruszewska L., *Diagnoza gdańskich organizacji pozarządowych. Raport z badania kwestionariuszowego, s. 64*
[10] Tamże, s. 35

Działanie 3.3.1. Stworzenie spójnych standardów oznakowania materiałów promocyjnych, lokali i miejsc realizacji działań społecznych realizowanych we współpracy z Miastem

Działanie 3.3.2. Wzmacnianie roli Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych jako narzędzi dialogu obywatelskiego, współpracy międzysektorowej i reprezentacji środowiska pozarządowego

Działanie 3.3.3. Rozwijanie i promowanie Gdańskich Nagród Społecznych jako narzędzia upowszechniania dobrych praktyk, wzmacniania widoczności organizacji pozarządowych oraz budowania społecznego uznania dla aktywności obywatelskiej i zaangażowania społecznego

Cel 4. Rozwój współpracy, sieci i partnerstw w środowisku organizacji pozarządowych oraz pomiędzy sektorem społecznym, publicznym i gospodarczym

Kierunek: współpraca i partnerstwo

Rezultat: organizacje pozarządowe częściej współpracują ze sobą oraz z podmiotami z innych sektorów

Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:

II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych

II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami

II.5.3.3. Wykorzystanie potencjału rzeczniczego i strażniczego organizacji społecznych

II.5.4.3. Rozwój i wdrażanie procesów partycypacyjnych, w tym współtworzenie narzędzi wspierających ich prowadzenie

II.5.1.3. Tworzenie możliwości współzarządzania zasobami lokalnymi i praktykowania współpracy

Gdańskie organizacje dostrzegają wartość współpracy, jednak sieciowanie, wymiana doświadczeń i partnerstwa nadal mają często charakter okazjonalny i opierają się na osobistych kontaktach, a w nieformalnych sieciach uczestniczy 46,9% badanych podmiotów[11].

Zróżnicowanie sektora pod względem doświadczenia, zasobów i stopnia profesjonalizacji wskazuje na potrzebę identyfikowania organizacji mogących pełnić funkcje mentorskie i eksperckie oraz tworzenia dostępnych form wsparcia dla nowych i mniej doświadczonych podmiotów. Organizacje deklarują gotowość do wzajemnej pomocy - w badaniu z 2021 roku 77% chciało wspierać inne podmioty - brakuje jednak trwałych mechanizmów mentoringu, kojarzenia partnerów i rozwijania wspólnych inicjatyw. Istotną barierą jest także ograniczona możliwość wymiany i wspólnego wykorzystywania zasobów: 81% badanych wskazywało na brak odpowiednich narzędzi, a organizacje zgłaszały trudności w dostępie do przestrzeni spotkań, magazynów, sprzętu i innych elementów zaplecza[12]. Uzasadnia to utworzenie systemu

[11] Tamże, s. 35
[12] A. Urbanik, W. Wilk, *Współpraca Miasta Gdańska z sektorem społecznym. Raport z badania, s. 53*

współdzielenia zasobów, wiedzy i doświadczeń, obejmującego również partnerów publicznych, społecznych, biznesowych i naukowych, oraz prowadzenie działań animacyjnych budujących wzajemność

Potrzebne jest jednocześnie identyfikowanie przestrzeni mogących służyć aktywności społecznej, współpracy i integracji oraz prowadzenie dostępnego, aktualnego rejestru miejsc udostępnianych organizacjom. Zaangażowanie społeczne pozostaje ważnym zasobem sektora - współpracę z wolontariuszami deklaruje 84,6% badanych organizacji[13].

Rozwój wolontariatu wymaga więc systematycznego rozpoznawania potrzeb organizacji i wolontariuszy oraz tworzenia skutecznych narzędzi wspierających rekrutację, koordynację, rozwój kompetencji i długofalowe zaangażowanie. Wiedza organizacji, ich zakorzenienie w społecznościach lokalnych i zdolność szybkiego docierania do osób potrzebujących stanowią istotny potencjał dla budowania odporności społecznej Gdańska, lecz zasób ten nie jest jeszcze w sposób systemowy rozpoznany i włączony w miejskie mechanizmy reagowania kryzysowego. Konieczne jest zatem tworzenie i aktualizowanie bazy organizacji działających w kluczowych obszarach wsparcia oraz rozwijanie stałych sieci i partnerstw umożliwiających ich skuteczne włączanie w miejski system przygotowania i reagowania na sytuacje kryzysowe.

Cel szczegółowy 4.1. Zwiększanie udziału organizacji pozarządowych w kształtowaniu kierunków i zasad wykorzystywania środków publicznych oraz tworzeniu i testowaniu nowych rozwiązań odpowiadających na wyzwania społeczne

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe mają większy wpływ na kierunki wykorzystania części środków publicznych oraz rozwój i wdrażanie innowacji społecznych

Działanie 4.1.1. Monitorowanie, ewaluacja i doskonalenie mechanizmów wspierania inicjatyw oddolnych organizacji pozarządowych oraz współdecydowania o wykorzystaniu środków publicznych

Działanie 4.1.2. Rozwijanie mechanizmu identyfikowania, testowania i wdrażania innowacji społecznych

Cel szczegółowy 4.2. Rozwijanie współpracy międzysektorowej jako podstawy budowania odporności społecznej i skutecznego reagowania na potrzeby oraz wyzwania społeczne

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe działające w obszarach wsparcia społecznego i reagowania kryzysowego są włączane do miejskich mechanizmów współpracy i reagowania kryzysowego

Działanie 4.2.1. Identyfikowanie potencjału organizacji pozarządowych w tym w kontekście działań z zakresu budowania odporności społecznej oraz tworzenie i aktualizacja bazy organizacji działających w kluczowych obszarach wsparcia społecznego i reagowania na sytuacje kryzysowe

Działanie 4.2.2. Rozwijanie współpracy, sieciowania i partnerstw oraz włączania organizacji w miejski system reagowania na sytuacje kryzysowe

[13] K.Stachur a, Dietrich, M. Witecka-Wiese, L. Kruszewska, *Diagnoza gdańskich organizacji pozarządowych. Raport z badania kwestionariuszowego, s. 43*

Cel szczegółowy 4.3. Wykorzystywanie potencjału rzeczniczego i strażniczego organizacji pozarządowych

Rezultat / zmiana: potencjał rzeczniczy i strażniczy organizacji pozarządowych jest wykorzystywany w procesach miejskich

Działanie 4.3.1. Zwiększanie dostępu organizacji pozarządowych do informacji na temat tworzenia polityk publicznych

Działanie 4.3.2. Stworzenie mechanizmu wykorzystywania potencjału rzeczniczego i strażniczego organizacji pozarządowych w procesach mediacyjnych

Cel szczegółowy 4.4. Budowanie kultury współpracy opartej na partnerstwie, dialogu, zaufaniu, efektywnej wymianie informacji i współdzieleniu zasobów

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe częściej korzystają z mechanizmów wzajemnego wsparcia, wymiany informacji i współdzielenia zasobów

Działanie 4.4.1. Stworzenie i rozwój systemu współdzielenia zasobów, wiedzy i doświadczeń pomiędzy organizacjami pozarządowymi oraz włączanie do systemu wymiany zasobów partnerów z sektorów publicznego, pozarządowego, biznesowego i naukowego

Działanie 4.4.2. Wzmacnianie kultury współpracy, wzajemności i dzielenia się zasobami poprzez działania animacyjne, integracyjne i edukacyjne

Działanie 4.4.3. Gromadzenie, aktualizacja i upowszechnianie wiedzy oraz informacji o współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi oraz o miejskich kanałach komunikacji z organizacjami pozarządowymi

Działanie 4.4.4. Wspieranie partnerstw, wspólnych inicjatyw i sieci współpracy między organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami różnych sektorów, w tym poprzez rozwijanie ogólnodostępnych zasobów wiedzy wspierających nawiązywanie współpracy i wymianę doświadczeń

Cel szczegółowy 4.5. Zwiększanie dostępu organizacji pozarządowych do przestrzeni wspólnych, służących współpracy, wymianie doświadczeń, realizacji inicjatyw i budowaniu partnerstw

Rezultat / zmiana: organizacje pozarządowe częściej korzystają z przestrzeni wspólnych

Działanie 4.5.1. Identyfikowanie miejsc mogących pełnić funkcję przestrzeni aktywności społecznej, współpracy i integracji oraz utrzymanie, rozwijanie i upowszechnianie bazy (rejestru) przestrzeni wspólnych dostępnych dla organizacji pozarządowych

2.6. Struktura realizacyjna

Realizacja Polityki opiera się na współpracy Miasta Gdańska z organizacjami oraz ich reprezentacją, w szczególności Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego i Gdańską Radą Organizacji

Pozarządowych. Za koordynację realizacji Polityki odpowiada Prezydent Miasta Gdańska poprzez komórkę organizacyjną Urzędu Miejskiego w Gdańsku właściwą do spraw współpracy z organizacjami, natomiast poszczególne działania realizują właściwe merytorycznie wydziały, biura i jednostki organizacyjne Miasta.

Podstawowym instrumentem operacyjnego wdrażania Polityki jest jednoroczny program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami. Określa on w szczególności priorytetowe zadania publiczne przewidziane do realizacji w danym roku, formy współpracy oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na współpracę z organizacjami.

Cele i działania wskazane w Polityce wyznaczają kierunek rozwoju współpracy do 2031 roku, natomiast ich zakres realizowany w poszczególnych latach jest uszczegóławiany w programach jednorocznych.

Współpraca finansowa realizowana jest przede wszystkim poprzez zlecanie organizacjom wykonywania zadań publicznych w otwartych konkursach ofert, a także w trybie pozakonkursowym oraz w innych formach przewidzianych przepisami prawa. Konkursy ogłasza Prezydent, a ich obsługę zapewniają właściwe wydziały, biura lub jednostki organizacyjne Miasta, odpowiedzialne za poszczególne obszary zadań publicznych. Dążenie do zwiększania liczby umów wieloletnich, standaryzacji procedur konkursowych oraz pełnej elektronicznej obsługi konkursów stanowi jeden z kluczowych elementów wdrażania Polityki.

Oferty składane w otwartych konkursach opiniują komisje konkursowe, w których pracach uczestniczą przedstawiciele Miasta oraz organizacji. Dla zapewnienia wysokiej jakości, czytelności i spójności procesu oceny rozwijane będą jednolite zasady pracy komisji, wspólna dokumentacja oraz materiały informacyjne i edukacyjne dla ich członków. Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych, przy wsparciu swojego sekretariatu, uczestniczy w rozwijaniu współpracy z osobami reprezentującymi sektor pozarządowy w komisjach konkursowych.

Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego pełni funkcję konsultacyjną i opiniodawczą oraz stanowi przestrzeń dialogu pomiędzy Miastem a organizacjami. Uczestniczy w opiniowaniu dokumentów i rozwiązań dotyczących współpracy, w tym programów współpracy, oraz może brać udział w analizowaniu i doskonaleniu mechanizmów realizacji zadań publicznych. Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych reprezentuje środowisko gdańskich organizacji, wspiera przepływ informacji i włączanie sektora w procesy konsultacyjne, konkursowe oraz działania służące rozwojowi współpracy.

Realizacja Polityki zakłada również udział organizacji w zespołach, konsultacjach, ewaluacji zadań oraz pracach nad miejskimi politykami i programami publicznymi.

Rozwijane będą ponadto mechanizmy umożliwiające organizacjom zgłaszanie nowych zadań do jednorocznego programu współpracy, współdecydowanie o przeznaczeniu części środków publicznych oraz udział w monitorowaniu i ewaluacji przyjętych rozwiązań.

Struktura realizacyjna Polityki ma tym samym zapewniać nie tylko sprawne wykonywanie zaplanowanych działań, lecz także udział organizacji w ich projektowaniu, ocenie i doskonaleniu.

III. Ocena, monitoring i ewaluacja

Ocena, monitoring i ewaluacja stanowią integralny element realizacji Polityki, wspierający jego skuteczne wdrażanie oraz osiąganie założonych celów. Procesy te służą systematycznemu gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących postępów realizacji Polityki, osiąganych rezultatów oraz zmian zachodzących w obszarze współpracy Miasta z organizacjami. Ich celem jest dostarczanie wiedzy niezbędnej

do podejmowania decyzji dotyczących realizacji Polityki, identyfikowania pojawiających się wyzwań i potrzeb oraz doskonalenia przyjętych rozwiązań.

Monitoring umożliwia bieżące śledzenie postępów realizacji Polityki, natomiast ewaluacja służy ocenie skuteczności podejmowanych działań, osiąganych rezultatów oraz ich znaczenia dla realizacji celów Polityki. Ocena Polityki stanowi element procesu ewaluacji i służy wspólnej refleksji nad jej realizacją, prowadzonej z udziałem przedstawicieli Miasta i organizacji, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale *1.2. Zasady współpracy*, w szczególności zasadą partnerstwa.

Wyniki monitoringu i ewaluacji, wraz z formułowanymi na ich podstawie wnioskami, rekomendacjami i ocenami, będą prezentowane organizacjom oraz wykorzystywane przy przygotowywaniu rocznych programów współpracy, planowaniu kolejnych działań oraz ewentualnej aktualizacji Polityki.

3.1. Udział organizacji w monitorowaniu i ewaluacji Polityki

Ocena, monitoring i ewaluacja Polityki będą prowadzone przy udziale przedstawicieli Miasta, GRDPP, GROP oraz organizacji. Organizacje będą uczestniczyć w tych procesach w szczególności poprzez udział w konsultacjach, badaniach jakości współpracy oraz innych działaniach ewaluacyjnych prowadzonych na potrzeby oceny realizacji Polityki.

Ważnym elementem udziału organizacji w monitorowaniu i ewaluacji Polityki będzie ich aktywne zaangażowanie w badania dotyczące kondycji sektora pozarządowego oraz jakości współpracy Miasta z organizacjami. W okresie realizacji Polityki zostaną przeprowadzone dwa badania kondycji gdańskich organizacji obejmujące w szczególności zagadnienia związane z finansowaniem, współpracą, liderstwem, wolontariatem, infrastrukturą i komunikacją.

Organizacje będą uczestniczyć w tym procesie nie tylko jako respondenci, lecz także jako partnerzy w przygotowaniu założeń badania, konsultowaniu jego wyników oraz formułowaniu rekomendacji. Istotne jest zapewnienie możliwie szerokiego udziału organizacji, tak aby wyniki badania stanowiły wiarygodną podstawę oceny zmian zachodzących w sektorze oraz planowania dalszego rozwoju współpracy Miasta z organizacjami.

Istotnym elementem monitorowania i ewaluacji Polityki będzie również cykliczne badanie jakości współpracy Miasta z organizacjami. Jego celem będzie identyfikacja potrzeb i oczekiwań organizacji, ocena jakości współpracy oraz wskazywanie obszarów wymagających zmian i dalszego rozwoju. Istotne jest zapewnienie jak najszerszego udziału organizacji w badaniu, co zwiększy wiarygodność i reprezentatywność uzyskiwanych wyników.

GRDPP pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą w zakresie monitorowania i ewaluacji Polityki, natomiast GROP będzie wspierać środowisko organizacji w ocenie realizacji Polityki, uczestniczyć w procesie ewaluacji oraz współtworzyć rekomendacje dotyczące dalszego rozwoju współpracy Miasta z organizacjami.

Istotnym aspektem będzie również mobilizowanie środowiska organizacji do aktywnego udziału zarówno w badaniach, jak i konsultacjach, prowadzonych w ramach monitoringu i ewaluacji Polityki. Szeroki udział organizacji oraz ich aktywne zaangażowanie w formułowanie opinii, ocen i rekomendacji będą miały bezpośredni i kluczowy wpływ na jakość, trafność i użyteczność wypracowywanych wniosków oraz proponowanych kierunków dalszego rozwoju współpracy Miasta z organizacjami.

Udział organizacji w monitorowaniu i ewaluacji Polityki ma na celu nie tylko pozyskiwanie informacji o przebiegu i efektach jego realizacji. Wyniki monitoringu i ewaluacji będą na bieżąco prezentowane organizacjom, umożliwiając wspólną refleksję nad postępami wdrażania Polityki oraz jego rezultatami.

Równie istotnym celem udziału organizacji jest zapewnienie reprezentatywności, wiarygodności i wysokiej jakości prowadzonych badań, konsultacji oraz działań ewaluacyjnych. Trafność wypracowywanych wniosków i rekomendacji będzie w znacznym stopniu zależała od aktywności i zaangażowania samych organizacji, zarówno w proces zbierania informacji, jak i ich późniejszej analizy oraz interpretacji.

Aktywne uczestnictwo organizacji w monitorowaniu i ewaluacji będzie sprzyjać lepszemu rozpoznawaniu potrzeb sektora, tworzeniu przestrzeni do wspólnej analizy wyzwań i kierunków rozwoju współpracy oraz zwiększaniu jakości decyzji podejmowanych na potrzeby realizacji Polityki, w szczególności przy opracowywaniu kolejnych rocznych programów współpracy Miasta z organizacjami.

3.2. Monitoring

Realizacja Polityki będzie podlegała systematycznemu monitorowaniu na wszystkich poziomach jej realizacji. Istotnym elementem monitorowania będzie śledzenie zaangażowania interesariuszy oraz przebiegu procesu wdrażania Polityki. W ramach monitorowania identyfikowane będą również bariery, ryzyka oraz czynniki sprzyjające realizacji Polityki.

Monitorowanie będzie prowadzone zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym rozdziale oraz metodyką opisaną w arkuszu.

Monitoring prowadzony jest przez komórkę organizacyjną Urzędu Miejskiego w Gdańsku właściwą do spraw współpracy z organizacjami we współpracy z właściwymi merytorycznie wydziałami, biurami i jednostkami organizacyjnymi Miasta, w odniesieniu do zakresu ich zadań i właściwości oraz odpowiedzialności określonych w arkuszu.

Dane wykorzystywane w monitoringu mogą pochodzić w szczególności ze sprawozdań z realizacji zadań publicznych, systemów informatycznych wykorzystywanych do obsługi współpracy z organizacjami, istniejących ewidencji, rejestrów, badań, analiz, konsultacji oraz innych źródeł informacji dotyczących funkcjonowania organizacji.

Dane do monitoringu będą gromadzone w sposób ciągły, natomiast ich analiza i podsumowanie będą prowadzone w powiązaniu z przygotowaniem sprawozdania z realizacji jednorocznego programu współpracy Miasta z organizacjami.

Poza gromadzeniem danych liczbowych w ramach monitorowania Polityki przewiduje się również analizę przebiegu jej wdrażania, w szczególności poprzez poszukiwanie odpowiedzi na następujące pytania:

- Czy realizowane działania prowadzą do osiągania zakładanych rezultatów?
- Czy założenia poszczególnych działań wymagają zmiany lub przeformułowania?
- Czy środki na realizację działań są planowane i uruchamiane zgodnie z założeniami Polityki?
- Czy podmioty odpowiedzialne za realizację działań realizują przypisane im zadania zgodnie z założeniami Polityki?
- Czy poziom zaangażowania interesariuszy sprzyja osiąganiu celów Polityki?
- Czy pojawiły się bariery lub ryzyka utrudniające lub mogące utrudniać osiąganie celów Polityki?

Wyniki monitoringu będą wykorzystywane do bieżącego zarządzania realizacją Polityki, identyfikowania obszarów wymagających wsparcia lub korekty oraz formułowania rekomendacji dotyczących rozwoju współpracy Miasta z organizacjami. Będą one stanowiły także jedno ze źródeł danych wykorzystywanych w procesie ewaluacji Polityki oraz będą prezentowane organizacjom i podmiotom odpowiedzialnym za realizację poszczególnych działań. Na podstawie wyników monitorowania mogą być formułowane rekomendacje dotyczące zmian w sposobie realizacji Polityki.

W ramach realizacji Polityki mogą być również gromadzone i analizowane dane niewskazane w arkuszu, jeżeli wynika to z realizacji odrębnych strategii, programów, polityk miejskich lub obowiązków sprawozdawczych i ewaluacyjnych Miasta.

Dane te mogą być wykorzystywane na potrzeby monitorowania i oceny realizacji Polityki. Jednocześnie dopuszcza się wykorzystanie danych gromadzonych w ramach monitorowania procesu wdrażania Polityki, w szczególności danych określonych w arkuszu, również na potrzeby realizacji innych strategii, programów, polityk miejskich oraz obowiązków sprawozdawczych i ewaluacyjnych Miasta. Dotyczy to w szczególności zadań wynikających z dokumentu „Gdańsk 2030 Plus. Strategia Rozwoju Miasta", w zakresie obszarów współpracy objętych Polityką.

Metodyka monitorowania może być rozwijana w trakcie realizacji Polityki w odpowiedzi między innymi na doświadczenia wdrożeniowe, zmiany w dostępności danych i rozwój narzędzi informatycznych, przy zachowaniu porównywalności wyników w czasie.

3.3. Działania ewaluacyjne

Ewaluacja Polityki jest zaproszeniem do rozwoju Polityki oraz ma charakter udoskonalający i stanowi pogłębioną ocenę jej trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości. Celem prowadzonych w ramach realizacji Polityki działań ewaluacyjnych jest ocena jej wpływu na rozwój współpracy Miasta z organizacjami oraz formułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących jego dalszej realizacji i doskonalenia.

Działania ewaluacyjne będą prowadzone z wykorzystaniem wyników monitoringu, badań i analiz dotyczących sektora pozarządowego, konsultacji z organizacjami oraz innych dostępnych źródeł informacji. W procesie ewaluacji mogą być wykorzystywane zarówno metody ilościowe, jak i jakościowe, umożliwiające ocenę efektów Polityki oraz identyfikację dobrych praktyk i obszarów wymagających zmian.

Na proces ewaluacji składać się będą w szczególności:

- cykle konsultacji z organizacjami dotyczące realizacji oraz planowania rocznych programów współpracy,
- badania jakości współpracy prowadzone wśród wydziałów, biur, komórek organizacyjnych i jednostek miejskich,
- badania jakości współpracy prowadzone wśród organizacji,
- działania służące ocenie stopnia realizacji celów Polityki i programu jednorocznego, m.in. podczas spotkań autoewaluacyjnych z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych,
- dwa badania kondycji gdańskiego sektora organizacji.

Ze względu na moment realizacji ewaluacji, będzie ona przeprowadzona w formie ewaluacji bieżącej (z ang. on-going), śródokresowej (z ang. mid-term) oraz końcowej (z łac. ex-post).

Ewaluacja bieżąca będzie prowadzona w cyklach rocznych, odpowiadających okresom realizacji rocznych programów współpracy. Jej celem będzie zwiększanie skuteczności i efektywności Polityki poprzez identyfikowanie problemów i barier, analizę możliwości ich rozwiązania oraz formułowanie rekomendacji dotyczących dalszych działań.

Elementem ewaluacji bieżącej będzie w szczególności cykl konsultacji z organizacjami i dotyczących przebiegu współpracy w danym roku oraz planowania działań na lata kolejne. W ramach konsultacji organizacje i przedstawiciele Miasta będą wspólnie identyfikować potrzeby i priorytety współpracy oraz wskazywać cele i kierunki działań do uwzględnienia w kolejnych rocznych programach współpracy, z uwzględnieniem katalogu określonego w Polityce.

Ewaluacja będzie prowadzona z wykorzystaniem wyników monitoringu oraz będzie ściśle powiązana z ewaluacją realizowaną w ramach jednorocznego programu współpracy i będzie stanowiła ten sam materiał ewaluacyjny, wykorzystywany na potrzeby oceny realizacji obu dokumentów.

Wyniki ewaluacji będą prezentowane organizacjom oraz podmiotom odpowiedzialnym za realizację Polityki i stanowić będą podstawę do wspólnej dyskusji nad kierunkami rozwoju współpracy Miasta z organizacjami oraz ewentualnymi zmianami w sposobie realizacji Polityki.

Ewaluacja śródokresowa będzie realizowana około w połowie okresu obowiązywania Polityki. Obejmie ocenę dotychczasowej realizacji Polityki, stopnia osiągania jej rezultatów i celów, a także ocenę jakości współpracy Miasta z organizacjami oraz kondycji gdańskiego sektora organizacji. Sposób realizacji ewaluacji śródokresowej zostanie określony we współpracy z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych oraz Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Istotnym źródłem informacji dla tego momentu ewaluacji będą również wyniki monitoringu oraz wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach corocznych bieżących działań ewaluacyjnych, pozwalające na ocenę zmian zachodzących w kolejnych latach realizacji Polityki.

Dodatkowym źródłem informacji wykorzystywanym w procesie ewaluacji, a także ważnym punktem odniesienia dla oceny realizacji Polityki będą wyniki badania „Diagnoza gdańskich organizacji pozarządowych" z 2025 roku, stanowiącego jeden z elementów diagnozy wykorzystanej przy opracowaniu Polityki. Choć badanie to zostało przeprowadzone ponad rok przed rozpoczęciem realizacji Polityki i nie stanowi klasycznego badania bazowego, dostarcza ono istotnych danych umożliwiających analizę zmian zachodzących w sektorze oraz porównanie wybranych zjawisk i wskaźników w czasie.

Badanie ewaluacyjne dotyczące kondycji sektora, zrealizowane w ramach ewaluacji śródokresowej, będzie zrealizowane z zachowaniem możliwie jak najwyższej porównywalności metodologicznej z badaniem, co umożliwi ocenę zmian zachodzących w sektorze na przestrzeni obowiązywania Polityki.

Wyniki badania, ich interpretacja oraz rekomendacje zostaną opracowane i opublikowane w formie odrębnego raportu, który będzie podstawą do dyskusji z organizacjami oraz innymi podmiotami odpowiedzialnym za realizację Polityki nad kierunkami dalszego rozwoju współpracy.

Wyniki ewaluacji śródokresowej wraz z analizą, wnioskami i rekomendacjami zostaną opracowane i opublikowane w formie odrębnego raportu. Raport zostanie zaprezentowany organizacjom oraz innym podmiotom uczestniczącym w realizacji Polityki i będzie stanowił podstawę do dyskusji nad kierunkami dalszego rozwoju współpracy oraz ewentualnymi zmianami w sposobie realizacji Polityki.

Ewaluacja końcowa przeprowadzana będzie po zakończeniu realizacji Polityki i będzie obejmować pięcioletni okres jej obowiązywania. Jej celem nadrzędnym będzie ocena, czy w wyniku realizowanych w ramach Polityki działań powstały spodziewane rezultaty oraz czy te rezultaty przełożyły się na realizację celów Polityki lub przybliżyły ich osiągnięcie.

Ewaluacja obejmie ocenę realizacji Polityki w całym okresie jej obowiązywania i będzie stanowić podsumowanie efektów wdrażania Polityki na podstawie wyników monitoringu, ewaluacji bieżącej, ewaluacji śródokresowej oraz dodatkowego materiału badawczego zgromadzonego na potrzeby ewaluacji końcowej.

W ramach ewaluacji przeprowadzona zostanie analiza skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałości i trafności Polityki, w szczególności przewidywane jest uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

- na ile zakładane cele zostały osiągnięte?
- które z zastosowanych form wsparcia najbardziej skutecznie przyczyniły się do rozwoju organizacji oraz rozwoju współpracy Miasta z organizacjami?
- czy można osiągnąć lepsze efekty przy użyciu innych form wsparcia - jeśli tak, to jakich?
- czy w odczuciu organizacji i urzędników wsparcie udzielone organizacjom przyczyniło się do przekazania przez samorząd większej ilości zadań publicznych?
- na ile podjęte działania spełniły oczekiwania organizacji i Miasta?
- na ile efekty tych działań zostaną przez nie wykorzystane w dalszej pracy?
- do jakiego stopnia pozytywne skutki realizacji Polityk są odczuwane obecnie?
- co wpływa na skuteczną identyfikację czynników wpływających na realizację Polityki?[14]
- na ile Polityka przyczynia się do zwiększania dostępności usług społecznych?

Wyniki ewaluacji końcowej wraz z wnioskami i rekomendacjami zostaną opracowane w formie odrębnego raportu ewaluacyjnego. Raport będzie stanowił podstawę do podsumowania wdrożenia Polityki oraz wykorzystany zostanie przy przygotowywaniu kolejnych dokumentów strategicznych dotyczących współpracy Miasta Gdańska z organizacjami.

Ewaluacje bieżąca i śródokresowa będą pełnić przede wszystkim funkcję rozwojową i doskonalącą, wspierając bieżące zarządzanie Polityką oraz dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb. Ewaluacja końcowa będzie natomiast służyć całościowej ocenie trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości Polityki, określając, w jakim stopniu przyczynił się on do osiągnięcia zakładanych zmian, rozwoju współpracy miasta z organizacjami oraz wzmocnienia kondycji gdańskiego sektora organizacji.

3.4. Ramowy harmonogram monitoringu i ewaluacji Polityki

Ramowy harmonogram monitoringu i ewaluacji Polityki ma charakter planistyczny i służy zapewnieniu systematycznej oceny postępów jej realizacji w okresie obowiązywania oraz w pierwszym okresie po jej zakończeniu. Wskazane terminy mogą ulegać zmianom w trakcie realizacji Polityki, jeżeli będzie to niezbędne do zachowania skuteczności i adekwatności prowadzonych działań monitoringowych lub ewaluacyjnych. Zmiany harmonogramu mogą wynikać w szczególności z wyników monitoringu

[14] B. Matyjaszczyk, *Poradnik ABC ewaluacji*, Fundacja Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych, Gdańsk 2008, s. 97

i ewaluacji, zmian organizacyjnych po stronie Miasta lub organizacji, dostępności danych, ograniczeń finansowych, sytuacji kryzysowej lub zmiany obowiązującego prawa.

Wprowadzane zmiany powinny służyć zachowaniu ciągłości monitoringu i ewaluacji oraz zapewnieniu możliwości bieżącego dostosowywania Polityki do zmieniających się warunków jego realizacji.

Ramowy harmonogram monitoringu i ewaluacji Polityki	
2027	
1 stycznia 2027	start realizacji Polityki
II kwartał 2027	spotkanie autoewaluacyjne z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych dotyczące realizacji jednorocznego Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2026 roku (nieobjęte Polityką)
	badanie: Ocena jakości współpracy w 2026 roku - organizacje pozarządowe, wydziały, biura i jednostki (nieobjęte Polityką)
	konsultacje Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2028
do 31 maja 2027	przedłożenie Radzie Miasta Gdańska sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2026 roku (nieobjęte Polityką)
2028	
II kwartał 2028	spotkanie autoewaluacyjne z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych dotyczące realizacji jednorocznego Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2027
	badanie: Ocena jakości współpracy w 2027 roku
	konsultacje Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2029
do 31 maja 2028	przedłożenie Radzie Miasta Gdańska sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2027 roku
2029	
2029	śródokresowa ewaluacja realizacji Polityki rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w latach 2027-2031
	cykliczne badanie kondycji sektora pozarządowego
II kwartał 2029	spotkanie autoewaluacyjne z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych dotyczące realizacji jednorocznego Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2028 roku

	badanie: Ocena jakości współpracy w 2028 roku
	konsultacje Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2030
do 31 maja 2029	przedłożenie Radzie Miasta Gdańska sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2028 roku
2030	
II kwartał 2030	spotkanie autoewaluacyjne z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych dotyczące realizacji jednorocznego Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2029 roku
	badanie: Ocena jakości współpracy w 2029 roku
	konsultacje Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2031
do 31 maja 2030	przedłożenie Radzie Miasta Gdańska sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2029 roku
2031	
II kwartał 2031	spotkanie autoewaluacyjne z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych dotyczące realizacji jednorocznego Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2030 roku
	badanie: Ocena jakości współpracy w 2030 roku
	konsultacje Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2032 (nieobjęte Polityką)
	konsultacje Polityki rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w latach 2032-2036 (nieobjęte Polityką)
do 31 maja 2031	przedłożenie Radzie Miasta Gdańska sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2030 roku
IV kwartał	cykliczne badanie kondycji sektora pozarządowego
2032	
II kwartał 2032	spotkanie autoewaluacyjne z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych dotyczące realizacji jednorocznego Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2031 roku
	badanie: Ocena jakości współpracy w 2031 roku

	konsultacje Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2033 (nieobjęte Polityką)
do 31 maja 2032	przedłożenie Radzie Miasta Gdańska sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2031 roku
do 30 lipca 2032	przedłożenie Radzie Miasta Gdańska sprawozdania końcowe z realizacji Polityki rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w latach 2027-2031

Prezydent Miasta może dokonywać zmian o charakterze organizacyjnym i wykonawczym dotyczących harmonogramu realizacji działań, w szczególności terminów ich realizacji, o ile zmiany te nie wpływają na cele, kierunki działań ani założenia strategiczne Polityki. Zmiana celów, kierunków działań, założeń strategicznych lub innych postanowień Polityki następuje w drodze uchwały Rady Miasta Gdańska.

3.5. Odbiorcy działań ewaluacyjnych i upowszechnianie wyników

Odbiorcami materiału ewaluacyjnego będą:

- jednostki organizacyjne Miasta Gdańska odpowiedzialne za realizację Polityki,
- Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych,
- Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- organizacje działające na rzecz mieszkańców i mieszkanek Miasta Gdańska,
- mieszkańcy i mieszkanki Gdańska zainteresowani sprawami organizacji.

Wyniki ewaluacji rocznej będą publikowane w sprawozdaniu z realizacji jednorocznego programu współpracy, udostępnianym do dnia 31 maja roku następującego po roku realizacji programu.

Wyniki ewaluacji końcowej, obejmującej cały pięcioletni okres obowiązywania Polityki, zostaną wykorzystane w sprawozdaniu podsumowującym jego realizację oraz przy opracowywaniu kolejnych dokumentów strategicznych dotyczących współpracy Miasta Gdańska z organizacjami.

Wyniki ewaluacji, zarówno rocznych, jak i końcowej, zostaną opublikowane na stronie internetowej www.gdansk.pl.

Prezentacja wyników ewaluacji odbędzie się podczas posiedzenia Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych oraz Plenarnego Spotkania Organizacji Pozarządowych.

3.6. Aktualizacja Polityki w trakcie jej obowiązywania

Polityka ma charakter dokumentu długofalowego i może podlegać aktualizacji w przypadku wystąpienia istotnych zmian społecznych, organizacyjnych, prawnych, finansowych lub strategicznych wpływających na warunki współpracy Miasta z organizacjami.

Potrzeba aktualizacji Polityki może wynikać w szczególności z:

- wyników monitoringu i ewaluacji Polityki,
- zmian w dokumentach strategicznych Miasta Gdańska,

- zmian przepisów prawa wpływających na działalność organizacji,
- pojawienia się nowych wyzwań społecznych lub sytuacji kryzysowych,
- rekomendacji wypracowanych wspólnie przez Miasto i organizacje.

Propozycje zmian w Polityce mogą być zgłaszane przez komórki organizacyjne Miasta, Gdańską Radę Działalności Pożytku Publicznego, Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych oraz organizacje. Propozycje zmian zgłasza się do komórki organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku właściwej do spraw współpracy z organizacjami.

Prezydent Miasta dokonuje analizy zgłoszonych propozycji oraz przygotowuje projekt aktualizacji Polityki. Aktualizacja Polityki następuje w drodze uchwały Rady Miasta Gdańska.

Prace nad aktualizacją Polityki prowadzone są z zachowaniem zasad dialogu i konsultacji społecznych właściwych dla dokumentów dotyczących współpracy Miasta z organizacjami.

3.7. Zarządzanie ryzykiem

Realizacja Polityki prowadzona jest z uwzględnieniem identyfikacji, monitorowania i ograniczania ryzyk mogących wpływać na osiąganie zakładanych celów i rezultatów. Zarządzanie ryzykiem ma charakter ciągły i stanowi element monitoringu, oceny oraz ewaluacji Polityki. Jego celem jest zapewnienie zdolności do reagowania na zmiany warunków społecznych, prawnych, organizacyjnych i finansowych oraz utrzymanie skuteczności współpracy Miasta z organizacjami.

Do głównych ryzyk związanych z realizacją Polityki należą w szczególności:

- zmiany przepisów prawa wpływające na zasady współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami,
- ograniczenie środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań publicznych,
- zmiany sytuacji społecznej, gospodarczej lub demograficznej wpływające na potrzeby mieszkańców i organizacji,
- zmienne zaangażowanie organizacji lub partnerów w realizację działań Polityki,
- ograniczenia kadrowe i organizacyjne po stronie Miasta lub organizacji,
- sytuacje nadzwyczajne, w tym kryzysy społeczne, humanitarne, zdrowotne, środowiskowe lub związane z bezpieczeństwem,
- ryzyka związane z dostępnością infrastruktury, systemów informatycznych lub innych zasobów niezbędnych do realizacji Polityki.

W przypadku zmian przepisów prawa mających wpływ na sposób realizacji Polityki właściwa komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego w Gdańsku dokonuje analizy skutków tych zmian dla przyjętych celów, działań i mechanizmów współpracy. Wyniki analizy mogą stanowić podstawę do przygotowania rekomendacji dotyczących dostosowania sposobu realizacji Polityki, programów jednorocznych lub aktualizacji ich zapisów.

W sytuacji wystąpienia okoliczności kryzysowych Prezydent może czasowo dostosować priorytety realizacyjne, harmonogram wdrażania działań lub sposób ich realizacji, o ile nie wpływa to na cele i założenia strategiczne Polityki. Aktualizacja Polityki następuje w drodze uchwały Rady Miasta Gdańska.

Decyzje w tym zakresie podejmowane są z uwzględnieniem wyników bieżącego monitoringu, opinii organizacji oraz dostępnych zasobów Miasta.

W przypadku stwierdzenia, że występujące ryzyka mogą istotnie ograniczyć osiągnięcie celów Polityki, komórka odpowiedzialna za jego koordynację przygotowuje propozycje działań naprawczych lub aktualizacji Polityki. Propozycje będą przedmiotem konsultacji z organizacjami, Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych.

Informacje o zidentyfikowanych ryzykach, podjętych działaniach zaradczych oraz ich skuteczności są uwzględniane w procesach monitoringu i ewaluacji Polityki oraz wykorzystywane przy opracowywaniu kolejnych programów jednorocznych współpracy Miasta Gdańska z organizacjami.

Zakończenie

Polityka rozwoju współpracy Miasta Gdańska z organizacjami na lata 2027-2031 stanowi narzędzie realizacji wizji współpracy opartej na partnerstwie, zaufaniu, dialogu oraz współodpowiedzialności za rozwój lokalnej wspólnoty. Szczególne znaczenie dla osiągnięcia tej wizji ma budowanie uczącego się systemu współpracy, zdolnego do stałej refleksji nad własnymi działaniami, wyciągania wniosków z doświadczeń oraz elastycznego reagowania na zmieniające się potrzeby społeczne. Rozwój takiego systemu wymaga otwartości na innowacje, wzajemnego uczenia się partnerów, wykorzystywania wiedzy i danych w procesach decyzyjnych oraz gotowości do doskonalenia stosowanych rozwiązań. Osiągnięcie zakładanej wizji Polityki będzie możliwe dzięki konsekwentnemu wzmacnianiu mechanizmów współpracy i wspólnemu tworzeniu warunków dla aktywnego, odpowiedzialnego i zaangażowanego społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunek	Cele szczegółowe	Nazwa działania	Nazwa rezultatu
stabilność i rozwój organizacji	**CEL GŁÓWNY 1: Zwiększenie odporności organizacji pozarządowych na wyzwania rozwojowe oraz ich zdolności do realizacji zadań publicznych poprzez tworzenie warunków sprzyjających stabilności, jakości i ciągłości działania** **Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:** **II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych** **II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami**		organizacje pozarządowe funkcjonują w bardziej stabilnych warunkach organizacyjnych i finansowych umożliwiających długofalowe planowanie rozwoju
	1.1. Rozwijanie wieloletnich form współpracy z organizacjami pozarządowymi	1.1.1. Prowadzenie we współpracy z organizacjami pozarządowymi i Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego stałej analizy zadań publicznych pod kątem możliwości ich realizacji w formule wieloletniej i z wykorzystaniem różnych trybów zlecania zadań, a także wdrażanie rozwiązań zwiększających ich stabilność finansową i organizacyjną	organizacje pozarządowe realizują zadania publiczne w bardziej stabilnych i przewidywalnych warunkach finansowania i współpracy z Miastem
		1.1.2. Doskonalenie zasad planowania, finansowania, realizacji i ewaluacji zadań wieloletnich	
	1.2. Wypracowanie mechanizmów wspierających organizacje pozarządowe w korzystaniu z różnorodnych form i źródeł finansowania oraz w ekonomizacji działalności	1.2.1. Opracowanie, wdrażanie i rozwijanie mechanizmów wsparcia dla organizacji pozarządowych zwiększających ich dostęp do środków zewnętrznych i realizacji zadań publicznych	organizacje pozarządowe korzystają ze zróżnicowanych źródeł finansowania zwiększających ich stabilność finansową
		1.2.2. Wspieranie rozwoju kompetencji organizacji pozarządowych w zakresie korzystania z różnych form i źródeł finansowania swojej działalności oraz rozwijanie współpracy z sektorem prywatnym	
		1.2.3. Wspieranie ekonomizacji działalności organizacji pozarządowych w tym poprzez wspieranie działalności odpłatnej i gospodarczej oraz zlecanie organizacjom realizacji zadań publicznych w ramach różnych trybów zlecania	
	1.3. Wspieranie organizacji pozarządowych w zapewnianiu trwałości i ciągłości zarządzania oraz przywództwa	1.3.1. Diagnozowanie potrzeb oraz rozwijanie działań wspierających organizacje pozarządowe w zakresie przywództwa, przygotowania nowych liderów i planowania procesów sukcesyjnych	organizacje pozarządowe są lepiej przygotowane do zapewnienia ciągłości przywództwa i zarządzania
	1.4. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie wzmacniania potencjału lokalowego, technicznego i organizacyjnego oraz podnoszenia jakości infrastruktury udostępnianej organizacjom pozarządowym	1.4.1. Opracowanie i wdrożenie mechanizmów wsparcia i modernizacji zasobu lokalowego uwzględniającego zwiększanie dostępności infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami wykorzystywanej przez organizacje pozarządowe	organizacje pozarządowe pozyskują wsparcie w zakresie modernizacji infrastruktury
		1.4.2. Diagnozowanie, opracowywanie, wdrażanie i rozwijanie mechanizmów wsparcia organizacyjnego, instytucjonalnego i infrastrukturalnego organizacji pozarządowych uwzględniającego zwiększanie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	
	1.5. Rozwijanie systemu informacji o dostępnych formach wsparcia infrastrukturalnego	1.5.1. Upowszechnianie spójnych i aktualnych informacji dotyczących pozyskiwania i korzystania z lokali użytkowych z zasobu miejskiego dla organizacji pozarządowych	organizacje pozarządowe mają dostęp do rzetelnych i spójnych informacji dotyczących wsparcia infrastrukturalnego
		1.5.2. Opublikowanie i aktualizowanie ewidencji lokali i innych zasobów infrastrukturalnych udostępnionych organizacjom pozarządowym	

	1.6. Podnoszenie kompetencji kadry zarządzającej, pracowników, członków i wolontariuszy organizacji pozarządowych w zakresie niezbędnym do stabilnego zarządzania, pozyskiwania środków, realizacji zadań publicznych i rozwoju organizacji	1.6.1. Diagnozowanie potrzeb i potencjału organizacji pozarządowych i zapewnianie kompleksowego wsparcia w oparciu o rezultaty diagnoz	organizacje pozarządowe korzystają ze wsparcia odpowiadającego na ich zdiagnozowane potrzeby
		1.6.2. Wspieranie nowych lub mniej doświadczonych organizacji pozarządowych poprzez działania mentoringowe, partnerskie, sieciujące i edukacyjne oraz identyfikowanie oraz wspieranie organizacji mogących pełnić funkcje mentorskie i eksperckie dla innych organizacji	
przyjazny, uczący się ekosystem realizacji zadań publicznych	**CEL GŁÓWNY 2: Usprawnienie procesów zlecania, realizacji i rozliczania zadań publicznych przez organizacje pozarządowe** **Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto i Programu Rozwoju Dostępne Miasto wdrażających Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:** **II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych** **II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami** **III.7.1.4. Popularyzacja korzystania z cyfrowych usług publicznych** **III.7.2.1. Cyfryzacja i automatyzacja obiegu informacji, obiegu dokumentów oraz czynności urzędowych w Gminie Miasta Gdańska**		organizacje pozarządowe realizują zadania publiczne w przyjaznym systemie współpracy
	2.1. Doskonalenie procesów przygotowywania oraz składania ofert, zawierania umów, realizacji zadań publicznych i rozliczania dotacji	2.1.1. Wdrażanie i rozwój w pełni elektronicznego systemu obsługi otwartych konkursów ofert oraz trybu pozakonkursowego, obejmującego standaryzację procesów konkursowych oraz ograniczenie obiegu dokumentów papierowych	organizacje pozarządowe sprawniej realizują procedury związane z udziałem w otwartych konkursach ofert
		2.1.2. Działania informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe dotyczące wdrażania elektronicznego systemu obsługi konkursów ofert i trybu pozakonkursowego oraz stosowania jednolitych procedur	
	2.2. Zwiększanie jakości, przejrzystości, czytelności i spójności zasad oceny ofert oraz wyboru realizatorów zadań publicznych	2.2.1. Wspieranie sekretariatu GROP w zakresie współpracy z członkami komisji konkursowych oraz przygotowania i wdrażania materiałów informacyjnych dla członków komisji konkursowych reprezentujących organizacje pozarządowe	członkowie komisji konkursowych są lepiej przygotowani do procesu oceny ofert i wyboru realizatorów zadań publicznych
		2.2.2. Uspójnianie dokumentacji dotyczącej sposobu oceny ofert i pracy komisji konkursowych we wszystkich komórkach organizacyjnych Miasta ogłaszających konkursy dla organizacji pozarządowych	
	2.3. Rozwijanie skutecznego systemu komunikacji i wymiany informacji pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi na wszystkich etapach realizacji zadań publicznych	2.3.1. Wypracowanie i upowszechnianie zasad komunikacji oraz wzmacnianie spójności i działań komórek organizacyjnych Miasta współpracujących z organizacjami pozarządowymi	organizacje pozarządowe mają łatwy dostęp do spójnych i użytecznych informacji dotyczących realizacji zadań
		2.3.2. Usprawnianie komunikacji i wymiany informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Miasta współpracującymi z organizacjami pozarządowymi	
		2.3.3. Podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie współpracy, komunikacji i działalności organizacji pozarządowych, w tym realizacji zadań publicznych, poprzez działania szkoleniowe, edukacyjne oraz wymianę dobrych praktyk	

widoczność i społeczne znaczenie organizacji pozarządowych	**CEL GŁÓWNY 3: Wzmocnienie społecznego znaczenia działalności organizacji pozarządowych oraz aktywności obywatelskiej** **Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:** **II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych** **II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami** **II.5.1.2. Rozwój narzędzi wspierających aktywność mieszkańców w oparciu o współdziałanie** **II.5.4.1. Kształtowanie postaw, świadomości, wiedzy i kompetencji mieszkanek i mieszkańców w zakresie dobra wspólnego i demokracji**		wzrasta społeczne znaczenie oraz rozpoznawalność działalności organizacji pozarządowych
	3.1. Zwiększanie widoczności organizacji pozarządowych, ich działalności i osiąganych efektów społecznych poprzez rozwój spójnego systemu informacji i promocji	3.1.1. Rozwijanie kompetencji organizacji pozarządowych w zakresie komunikacji, promocji oraz prezentowania efektów realizowanych działań poprzez narzędzia informacyjne, działania edukacyjne i upowszechnianie dobrych praktyk	organizacje pozarządowe skuteczniej docierają z informacją o swojej działalności do odbiorców
	3.2. Rozwijanie dostępnego, skutecznego i odpowiadającego na potrzeby organizacji pozarządowych oraz wolontariuszek i wolontariuszy systemu wsparcia wolontariatu	3.2.1. Identyfikowanie priorytetowych obszarów rozwoju wolontariatu odpowiadających na aktualne potrzeby organizacji pozarządowych oraz wolontariuszy i wolontariuszek, a także rozwijanie skutecznych narzędzi wspierania wolontariuszy i wolontariuszek oraz organizacji pozarządowych współpracujących z wolontariuszami i wolontariuszkami	organizacje pozarządowe skuteczniej angażują wolontariuszy dzięki rozwojowi systemu wsparcia wolontariatu
	3.3. Zwiększanie rozpoznawalności i społecznego znaczenia organizacji pozarządowych oraz ich wkładu w rozwój miasta i wspólnot lokalnych	3.3.1. Stworzenie spójnych standardów oznakowania materiałów promocyjnych, lokali i miejsc realizacji działań społecznych realizowanych we współpracy z Miastem	mieszkańcy częściej dostrzegają działalność organizacji pozarządowych
		3.3.2. Wzmacnianie roli Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych jako narzędzi dialogu obywatelskiego, współpracy międzysektorowej i reprezentacji środowiska pozarządowego	
		3.3.3. Rozwijanie i promowanie Gdańskich Nagród Społecznych jako narzędzia upowszechniania dobrych praktyk, wzmacniania widoczności organizacji pozarządowych oraz budowania społecznego uznania dla aktywności obywatelskiej i zaangażowania społecznego	
współpraca i partnerstwo	**CEL GŁÓWNY 4: Rozwój współpracy, sieci i partnerstw w środowisku organizacji pozarządowych oraz pomiędzy sektorem społecznym, publicznym i gospodarczym** **Kierunki interwencji z Programu Rozwoju Wspólne Miasto wdrażającego Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus:** **II.5.3.1. Wzmocnienie i rozwój stabilności, samodzielności, niezależności i sprawności działania organizacji społecznych** **II.5.3.2. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi w zakresie realizacji usług społecznych, wspierania społeczności lokalnych i relacji z mieszkankami i mieszkańcami** **II.5.3.3. Wykorzystanie potencjału rzeczniczego i strażniczego organizacji społecznych** **II.5.4.3. Rozwój i wdrażanie procesów partycypacyjnych, w tym współtworzenie narzędzi wspierających ich prowadzenie** **II.5.1.3. Tworzenie możliwości współzarządzania zasobami lokalnymi i praktykowania współpracy**		organizacje pozarządowe częściej współpracują ze sobą oraz z podmiotami z innych sektorów

	4.1. Zwiększanie udziału organizacji pozarządowych w kształtowaniu kierunków i zasad wykorzystywania środków publicznych oraz tworzeniu i testowaniu nowych rozwiązań odpowiadających na wyzwania społeczne	4.1.1. Monitorowanie, ewaluacja i doskonalenie mechanizmów wspierania inicjatyw oddolnych organizacji pozarządowych oraz współdecydowania o wykorzystaniu środków publicznych	organizacje pozarządowe mają większy wpływ na kierunki wykorzystania części środków publicznych oraz rozwój i wdrażanie innowacji społecznych
		4.1.2. Rozwijanie mechanizmu identyfikowania, testowania i wdrażania innowacji społecznych	
	4.2. Rozwijanie współpracy międzysektorowej jako podstawy budowania odporności społecznej i skutecznego reagowania na potrzeby oraz wyzwania społeczne	4.2.1. Identyfikowanie potencjału organizacji pozarządowych w tym w kontekście działań z zakresu budowania odporności społecznej oraz tworzenie i aktualizacja bazy organizacji działających w kluczowych obszarach wsparcia społecznego i reagowania na sytuacje kryzysowe	organizacje pozarządowe działające w obszarach wsparcia społecznego i reagowania kryzysowego są włączane do miejskich mechanizmów współpracy i reagowania kryzysowego
		4.2.2. Rozwijanie współpracy, sieciowania i partnerstw oraz włączania organizacji w miejski system reagowania na sytuacje kryzysowe	
	4.3. Wykorzystywanie potencjału rzeczniczego i strażniczego organizacji pozarządowych	4.3.1. Zwiększanie dostępu organizacji pozarządowych do informacji na temat tworzenia polityk publicznych	potencjał rzeczniczy i strażniczy organizacji pozarządowych jest wykorzystywany w procesach miejskich
		4.3.2. Stworzenie mechanizmu wykorzystywania potencjału rzeczniczego i strażniczego organizacji pozarządowych w procesach mediacyjnych	
	4.4. Budowanie kultury współpracy opartej na partnerstwie, dialogu, zaufaniu, efektywnej wymianie informacji i współdzieleniu zasobów	4.4.1. Stworzenie i rozwój systemu współdzielenia zasobów, wiedzy i doświadczeń pomiędzy organizacjami pozarządowymi oraz włączanie do systemu wymiany zasobów partnerów z sektorów publicznego, pozarządowego, biznesowego i naukowego	organizacje pozarządowe częściej korzystają z mechanizmów wzajemnego wsparcia, wymiany informacji i współdzielenia zasobów
		4.4.2. Wzmacnianie kultury współpracy, wzajemności i dzielenia się zasobami poprzez działania animacyjne, integracyjne i edukacyjne, w tym realizację wizyt studyjnych	
		4.4.3. Gromadzenie, aktualizacja i upowszechnianie wiedzy oraz informacji o współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi oraz o miejskich kanałach komunikacji z organizacjami pozarządowymi	
		4.4.4. Wspieranie partnerstw, wspólnych inicjatyw i sieci współpracy między organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami różnych sektorów, w tym poprzez rozwijanie ogólnodostępnych zasobów wiedzy wspierających nawiązywanie współpracy i wymianę doświadczeń	
	4.5. Zwiększanie dostępu organizacji pozarządowych do przestrzeni wspólnych, służących współpracy, wymianie doświadczeń, realizacji inicjatyw i budowaniu partnerstw	4.5.1. Identyfikowanie miejsc mogących pełnić funkcję przestrzeni aktywności społecznej, współpracy i integracji oraz utrzymanie, rozwijanie i upowszechnianie bazy (rejestru) przestrzeni wspólnych dostępnych dla organizacji pozarządowych	organizacje pozarządowe częściej korzystają z przestrzeni wspólnych